

Svájci bicsak

A FRANKAGEDDON UTÁN

Ilyet még nem látott a világ, január 15-én egy pillanat alatt 30-40 százalékot ugrott a svájci frank az euró ellenében. Mindez óriási zavarokat okozott a piacokon. Sokan, így magyar spekulánsok is, katasztrofálisat buktak, a baj csak az, hogy ők nem is tudták, hogy spekulánsok. A számla mínusz 40 milliárd forint körül lehet. Egyes bankok, brókercégek utólag módosítottak a már visszaigazolt ügyleteken. Dráma a köbön.

Svájci tisztviselők ötcenteseket takarítanak el Bernben. A legtöbbet buktak, néhányan nagy nyereséget sepertek be

A Svájci Nemzeti Bank (SNB) január 15-én – némileg váratlanul – elengedte a frank korábbi euróhoz rögzítését, ami után elképesztő devizapiaci csinn-bum cirkusz vette kezdetét. „Némileg váratlanul” – írjuk, mert a szakemberek azért számíthattak erre a lépésre. Szántó András (Equilor Befektetési Zrt.) például a Figyelőnek adott múlt év végi nyilatkozatában is a 2015-ös év topkockázatai közé sorolta a lépést (*Top 10 kockázat – 2014/51–52. szám*). Mégis, aki fejlett devizapárokkal kereskedik, soha nem látott olyat, hogy egy meghatározó keresztárfolyam az egyik pillanatban 1,2-es értéket mutat, majd három perc múlva már 0,8-est. Január 15-én, a fekete csütörtökön ez történt, a korábbi rögzítésnek megfelelő 1 euró = 1,2 frank helyzetből szinte átmenet nélkül már csak 0,8 frankot kellett adni egy euróért. Azóta a kurzus kicsit korrigált, és lapzártánk idején még keresi a helyét a frank, valahol a paritás körül, vagyis az 1:1 átváltásnál stabilizálódott az árfolyam. A következmények drasztikusak voltak, és ma még feltérképezhetetlenek. Előre jelezhető, hogy valóságos percunami indul, mert neves nyugati bankok és online brókercégek folyamodtak egy elsőre meglehetősen vadnak tűnő gyakorlathoz. A már visszaigazolt ügyleteket fél nappal később új áron írták jóvá. Az ügyfelek még hüledeznek, és biztosan sokan keresnek majd jogorvoslatot, de sajnos egy magyar mezei kliensnek még Londonban vagy Koppenhágában sem könnyű ügyvédet fogadni, és akkor még nem beszélünk a ciprusi, Seychelles-vagy brit Virgin-szigeteki forexoldalak ellen indítandó perek esélyeiről. A hazai devizapiaci kereskedelem legismertebb magánszereplője, Karagich István, a BloChamps Capital Kft. ügyvezetője szerint csak a magyar befektetési alapok végső csehje 20-25 milliárd forint lehet (*a legnagyobb egyedi veszteségről lásd a Supra című keretes írást*), de a legelegebb pillanatokban 30 milliárd forint felett is volt a bukás. Az aktív hazai devizapiaci szolgáltatók több száz ügyfele is milliárdokat veszíthetett, ráadásul Karagich István szerint a szolgáltatók sokszor éppen a legkockázatosabb kisbefektetőknek ajánlottak tuti frankos ügyleteket. Végül a különböző online platformokon egyedileg játszó spekulánsok pozícióját nehezebb felbecsülni, de az ő veszteségük is több milliárd forintra rúghat (*lásd a táblázatot*). Sok a kérdés, megpróbáljuk sorba rendezni őket!

1. MIÉRT LÉPTE EZT AZ SNB?

2011-ben Svájc azért vállalta az euróval szembeni árfolyamrögzítést, mert a frank menekülődevizaként túlságosan is gyorsan értékelődött fel. Ezt a helvét gazdaság nem bírta elviselni, lassítani kellett a fizetőeszköz erősödését. A program attól vált hitelessé, hogy Svájc kimondta: korlátlan mennyiségű frankot hajlandó euróvásárlásra költeni, ha a piac úgy kívánja. Valójában persze egyáltalán nem volt szüksége a mérhetetlen mennyiségű közös valutára. Az euró-devizatartalékok ilyen mértékű feltöltése ugyanis drága volt, ráadásul 2014 végén és 2015 elején a közös valuta hirtelen gyengült a dollárral szemben, így az euróhoz való kötöttség jelentősen gyengítette a frankot a zöldhasú ellenében, ez is túlzó tehernek tűnt. Ez év január elején komoly helyzet alakult ki. Ott ült Svájc a GDP-je kétharmadát elérő euró mennyiségen, amely deviza minden mértékadó elemző szerint gyengülés elé nézett. Sokan azt valószínűsítették, hogy Svájc azért döntött így, mert attól tartott, hogy elindul az Európai Központi Bank mennyiségi lazítása, és minden eddiginél nagyobb nyomás lehet majd az euró-frank árfolyamon, ennek költségeit már nem szerették volna vállalni.

2. MIÉRT BUKOTT RENGETEG SPEKULÁNS, KÖZTÜK SOK MAGYAR?

A svájci sztori különös – meséli Karagich István –, hiszen ezúttal nem az történt, mint más legendás devizaspekulációknál (például, amikor Soros György a fontot támadta), hogy valamely mesterséges árfolya-

Méretes Toblerone.
Elovadt a svájci versenyképesség

mot fenntartó jegybank ellen mentek a spekip, hanem éppen fordítva, a frankspekulánsok arra fogadtak, hogy az SNB fenntartja a röghöz kötést. És ez a játék három évig jól is ment. Kaszinós hasonlattal olyan volt ez, mint amikor a játékos teleszórja az asztalt, minden számra rak, kivéve a 7-esre. A szisztémával sokszor lehet keveset nyerni. De ha kijön a nulla vagy a hetes, akkor óriási a bukó, a ház besöpri a zsetonokat. Nos, most bejött. De mi is történt? A franknak volt piaca, az 1,2-es átváltást a svájci jegybank a piacon tartotta meg. Vagyis az árfolyam nem volt állandó, az egy kicsit mozgott, de ha 1,2 alá erősödött volna a frank, az SNB mindig közbelépett. Spekulánsok milliói játszották ugyanazt a játékot. Eladták a frankot 1,2-en, mondván, erősödni innen már nem fog, mert nem engedi a jegybank, ha pedig egy kicsit gyengül, akár csak 100-150 pontot, vagyis 1,21-ig, 1,215-ig, akkor a spekip rögtön visszavásárolták a pozíciót. Ezzel a hintával sű-

SUPRA

■ A svájcifrank-para talán legnagyobb egyedi vesztese éppen az egyik legjobb hazai alap. Mind az OTP Supra Származtatott Befektetési Alap, mind kezelője, Szalma Csaba már rengeteg díjat és elismerést bezsebelt a hosszabb időtávon is remek teljesítménynek köszönhetően. Az alap forgalmazási jellegénél fogva javarészt jómódú, sokszor privát banki ügyfelek lehetnek a jegytulajdonosok, akik azt tapasztalhatták, hogy a Supra nettó eszközértéke egyetlen nap alatt 18,82 százalékkal, közel 22 milliárd forinttal esett. Hogy ez mit jelent? Aki január 14-én megnézte az alap elmúlt öt éves teljesítményét, fantasztikus, éves szinten 20 százalékos hozamot látott. Ha azonban csak január 15-én pillantott rá ugyanerre az adatra, akkor már „csak” 15 százalékos évenkénti hozamot mutatott a görbe. Természetesen ez is remek teljesítmény, de a veszteség óriási, ami akkor is erős, ha az OTP Alapkezelő gyorsan kiadott állásfoglalásában elmagyarázta, hogy a Supra korábban már többször fogott viszonylag gyorsan padlót, és a jelenlegihez hasonló árfolyam-ingadozások, visszaesések nem zárhatók ki. ●

rű filléreket lehetett szedgetni – sokáig, három évig kockázat nélkül. Ám aztán jött a dráma. Biztosan nem kell magyarázni, hogy mekkorát néztek azok a spekulánsok, akik 1,20-tól 1,21-ig szerettek volna emelkedni, ehelyett 0,8-ig zuhantak.

3. MIT CSINÁLTAK A KÉPZETTEBBEK?

A következő jellemző spekuláció már egy kicsit bonyolultabb volt, mert némi opciós ismeretet is megkívánt. Szintén sűrű filléreket lehetett vele keresni, de azt sokáig. A put opció eladási jogot jelent, aki ilyen vásárol, az egy bizonyos összeget fizet azért, hogy egy adott időpillanatig meghatározott áron eladhasson valamit, például 1,2 frankért eurót. A spekulánsok ilyen putokat írtak ki, vagyis vállalták, hogy pár bázispontért (hetente 15-ért) cserébe ők bármikor hajlandók eurót venni 1,2-ért, akkor is, ha egészen máshol van az ár. A spekip megint azt gondolták, hogy ebben nincs kockázat, ehhez nem kell bátorság, a svájci jegybank úgysem engedi 1,2 alá a frankot, vagyis ingyen jön be hetente a 13-15 eurócent. Aztán az árfolyamot elengedték, és az óriásit bukó spekulánsok kénytelenek voltak 1,2-et fizetni az euróért, amikor az már csak 0,8 vagy később 1 frankot ért. Hogy három évig milyen speciális piac alakult ki, azt jól jelzi, hogy ma nem 13-15, hanem 200-230 bázispont az opciós prémium, azaz mintegy 20-szorosa az opció ára egy hétre. Karagich István szerint a legviszássabb az eseménysorban, hogy olyanoknak ajánlotta ki a szakma az ilyen ügyleteket, akik amúgy a legkockázatkerülőbb ügyfelek voltak.

4. MIK AZOK A MÓDOSÍTOTT ÜGYLETEK?

Az előbb felsorolt tranzakciónál a spekulánsok nyertek egy ideig, aztán vesztek egy nagyot. A következő történet rémesebb. Valami olyan történt, ami teljesen elkeserítette a hazai ügyfeleket is, a forexkereskedelem reputációjába vetett ügyfélhit pedig bezuhant a béka feneké alá. Történt ugyanis, hogy a délelőtti 11 körül megkötött ügyleteket (a hallomásból ismert történeteknél cégeveket inkább nem írunk, de online forexportálok és neves londoni bankok is érintettek) a kereskedési rendszerek a szokott módon visszaigazolták, majd mintegy 12 óra múlva, csütörtök este 11-kor az oldalak küldtek egy újabb elszámolási értesítést a klienseknek, amelyben drasztikusan módosít-

tották a reggel teljesült ordereket. Volt olyan ügyfél, aki nagyon tudatosan arra játszott, hogy ha egyszer a frank előtt kinyílik a kapu, akkor nem kicsit, hanem hirtelen sokat erősödik, ezért beállított egy frankvételt 1,18-ra. Nagy ötlet volt, ha egyszer lesz 1,18, akkor onnan már miért ne lenne 1,1 vagy 1, vagy 0,9. Délelőtt 11-kor megkapta az értesítést, hogy 1,18-on sikerült az ügylet. Emberünk nyitotta a pezsgő ülete üzetére, amikor este 11-kor jött egy újabb üzenet, megvan az elszámolás, valójában 0,99 (!) lett a záróár.

5. UTÓLAG ENNYIRE MEG LEHET SZÍVATNI AZ ÜGYFELEKET?

Bármennyire is furcsa, nem kizárt, hogy jogilag megállják a helyüket ezek az eljárások. A devizakereskedelem angolszász szabályozása, a forex code of conduct ismer olyan fogalmakat, hogy téves ár. Ezeket utólag talán korrigálni lehet, mindjárt elmagyarázzuk, hogy mi történt, de biztosan komoly jogi viták lesznek erről. Ha pontosan szeretnénk megérteni az ügyet, el kell különíteni az üzleti és a jogi oldalát. Üzletileg valamennyire jogos a devizakereskedők lépése. A nemzetközi kereskedési rendszerekben az árfolyam-elengedés után eurómilliárdokat próbáltak eladni, és frankmilliárdokat próbáltak venni. Egy szűk ajtón távozott volna a hatalmas pénz. A forex cégnek volt egy megbízása, hogy vegyen frankot, amikor az ár eléri az 1,18-ot. Az ár valóban elérte ezt egy tized másodpercre, de utána továbbrobogott, vagyis nem volt ezen a kurzuson ott valódi piac, nem lehetett frankeladók találni. Ha pár ember tud 1,18-on üzletet kötni, de ez csak egy pillanat, akkor nem lehet igazán azt mondani, hogy ott volt a piaci ár. A saját számlás nagy kereskedési rendszerek azonban butábbak, nem bizományosként járnak el, vagyis nemcsak akkor küldenek visszaigazolást, ha a megbízás teljes pakettjére találtak vevőt, hanem visszaigazolnak a megadott áron, ha járt ott a piac. Ebből óriási viták lesznek. És sajnos előre rögzíthető, hogy a magyar kliensek nem állnak jól. Szép dolog a globalizáció, az, hogy a világ mindenféle platformjai egy másodperc alatt elérhetők Ordacsehiből is, de a fagyvi viszonyal, nem lesz könnyű a magyar ügyfeleknek nemzetközi jogi fórumokon harcolni az igazukért.

6. KI HISZ EZENTÚL A SZOLGÁLTATÓKNAK?

Minden csoda három napig tart, biztos visszaáll a rend, a bizalom. Egyelőre azonban a devizapiaci szolgáltatók a lehető legbutább reakciót választották, sok helyen egyáltalán nem lehet kötni az euró/frankot, a dollár/frankot, pedig most már mindegy, túl vagyunk a balhén,

most lehetne kereskedni. Ráadásul az is borítékolható, hogy amennyiben újra lesz kereskedés, akkor minden devizapárban igyekeznek a szolgáltatók felemelni a letéteket. Hogy egy kevésbé kedves példán érzékeltessek, olyan ez, mint a büntető törvénykönyv. Okos jogászok hiába fektetnek le egy büntetési tételt a gólyatáborban elkövetett nemmi erőszakért, amikor valaki tényleg elköveti a rémtettet, olyan óriási lesz a társadalmi felháborodás, hogy egészen biztos, valamelyik politikus azonnal a büntetési tétel felemelésért kiált. Ilyen a letétemelés. Lehet, hogy békeidőre remek letéti feltételek működtek, ha egyszer ég a ház, utólag szigorítani kell.

7. HIBÁZTAK-E A SVÁJCIK?

A legtöbb sztárközgazdász és különösen az angolszász elemzők szerint mérhetetlenül ostoba lépés volt az SNB lépése. Valóban úgy tűnik, hogy a drasztikus következmények, például az addig felhalmozott svájci eurón elszenvedett brutális veszteség és a helvét gazdaság recesszióba fordítása miatt az ország szempontjából is rossz döntés volt a liberalizáció. Mintha a svájciakat is meglepte volna a piac reakciója. Ugyanakkor az is igaz, hogy kicsit szakszerűtlen utólagos okosko-

HAZAI VESZTESÉGEK

	Fő	Euró/frank pozíciós hatás*	Veszteség (milliárd forint)
Magyar forexszolgáltatók	több száz	120	8-10
Származtatott magyar befektetési alapok	több ezer	450	20-25
Online platformok magyar ügyfelei	több száz	100	6-8

* Millió euró.

Forrás: BloChamps Capital, piaci becslés

dásnak tűnik az alternatívák istenítése. Egy menedzselt, többlépcsős felszabadításra az egész világ devizaspekulánsai ráugrottak volna, és örökre nem lehet mesterségesen eltéríteni a piacot. Túlságosan egyszerű tehát azt mondani, hogy hibás volt a lépés, az azonban egészen biztos, hogy nagyon unfair. Mégpedig azért, mert a svájci jegybank a lépést megelőző hetekben és napokban nagyon erősen hangsúlyozta, hogy nem lesz változás, politikájának fő eleme a rögzítés, ezzel rengeteg devizapiaci befektetőt becsapott s megkárosított az ország. Mindez azért is rémes megítélés alá juttatja nyugaton a svájciakat, mert három éve, a rögzítés előtt az akkori SNB-elnök, Philipp Hildebrand felesége hatalmas frank-dollár ügyletet kötött, amelyen a rögzítéssel mesés nyereséget ért el. Soha, semmilyen hatóság nem mondta ki, hogy bennfentes kereskedelem történt, de Philipp Hildebrand lemondott.

ÖT ÉVÜK VAN A SVÁJCI VAGYONOKNAK?

■ Két éve jelentette be Lázár János, akkor még államtitkárként, hogy a magyar kormány információkat kér a svájci hatóságoktól az alpesi országban tartott bankszámlák magyar tulajdonosairól. Azzal a szándékkal fordult a kabinet az alpesi államhoz, hogy az így beazonosított tulajdonosokra 35 százalékos adót vessen aztán ki.

Elvileg a mostani évtől fordulhat adatigénylésért a magyar adóhatóság az illetékes svájci szervezetekhez bizonyos esetekben. Az ennél széle-

sebb információhoz való hozzáférés azonban korlátozott marad. Az alpesi állam arra biztatja a magyar kormányt, hogy kezdeményezésével csatlakozzon a hasonló, amerikai és brüsszeli megkeresésekhez. Magyarul jegelik az ügyet.

Most, a frank erősödése után a legtöbb elemzés arra lyukadt ki, hogy a svájci jegybank döntése azoknak kedvezett, akik zürichi vagy más helyét bankban tartják vagyonukat, számlájukat. Magyar kormánya-

ti becslések szerint akár 8-10 milliárd frankot is tarthatnak kint a magyar tulajdonosok, ők tehát egyértelmű nyertesei a fizetőeszköz izmosodásának. A kabinet egyik tagja a Fügyelőnek azonban úgy vélekedett a napokban, hogy ez az áldott állapot nem tart örökké. „Akkora a globális nyomás a svájciakon, hogy öt éven belül leomlanak a számlatulajdonosokat védő falak a rendelkezésünkre álló információk szerint” - mondta lapunknak. ●

8. MI A MAGYAR HITELPIACI KÖVETKEZMÉNY?

Az árfolyamugrás minden frankhiteles számára rémálom, de a Magyar Nemzeti Bank jól lépett. Hiszen miként azt sok nemzetközi lap is elismerte, az unortodox MNB zseniálisan mentette ki a lakáshiteleseket ebből a kockázatból. Utólag bravúros az időzítés, és ez akkor is érdem, ha talán ennyire közvetlenül ezzel a lépéssel nem is számoltak a magyar döntéshozók. A legtöbb pénzügyi vállalkozás számára is megoldható maradt a kockázat, de itt még érdemes lesz a következő hetek eseményeit figyelni. Az azonnali devizapiaci mínuszok mellett a legnagyobb hazai veszteségeket a járműhitelesek, a frankalapú lízingszerződésekkel rendelkezők, az áruhitelesek, a frankalapon projektfinanszírozók szenvedik el az új árfolyam miatt. Nagy Márton, az MNB igazgatója az MTI-nek elmondta, hogy még 250 ezer svájci-frank-alapú fogyasztói devizahitel-szerződés van, összesen 400 milliárd forint értékben, ebből 80 milliárd volt az összes személyi kölcsön, 320 milliárd forint pedig az autóhitel.

9. MIT OKOZOTT A DEVIZAPIACI SZOLGÁLTATÓK KÖZÖTT?

Fejlett devizapiacokon ilyen 30-40 százalékos változás soha nincs. Az áttétellel kereskedőket a frankageddon (copyright by Karagich István) teljesen kistoppolhatta vagy óriási nyereségekhez vezetett. A szolgáltatók hatalmas kockázata, hogy nekik a nyereséget ki kell fizetni a nyerteseknek, de nem lehetnek biztosak abban, hogy a veszteségek minden pótlólagos letétet befizetnek. Komoly zavarokat, sőt tisztességtelenségeket hallani a piacról, hamarosan kiderül, voltak-e

érdemi áldozatok. Az első hírek alapján nehéz helyzetbe került több retail forex cég, így az FXCM, az Alpari, az Excel Markets és az Interactive Brokers is.

10. HOGYAN TOVÁBB?

Svájcban óriási a zavar, ha úgy vesszük, a frankban megtakarítók (svájciak, kinti bankokat igénybe vevő tisztességes emberek, valamint a rejtőzködő adócsalók, offshore-ozók) rögtön sokkal vagyonosabbak lettek. A vagyonmenekítőkre aktualizált példával, ha egy svájci privát banki ügyfél eddig tíz lakást vehetett az euróövezetben a vagyonából, akkor most 12-t vásárolhat. Ugyanakkor frankhiteles sokfelé van a világon, az új helyzettel más országokban is meg kell majd küzdeni. Nagyon nehéz helyzetbe kerül a svájci gazdaság is, a gépgyártók, az óra-, az élelmiszeripar. Hiába szuperhatékony és minőségi a svájci termék, egyre nagyobb versenyhátrányt kell a minőséggel megverni! Fincsi a Toblerone, másfélszer annyit még adnak érte, mint egy versenytárs osztrák termékért, na de dupla árat? Ráadásul Svájcban a defláció a veszély, nem az infláció, és az erős frankkal az ország deflációt importál. Talán nem kell magyarázni, hogy amennyiben egy 1000 eurós termék tegnap 1200 frankot ért, holnap pedig csak ezret, az nagyon komoly árcsökkenő hatás. Éppen ezért elképzelhető, hogy a helvéterek továbbra is befolyásolják a frank árfolyamát, de ez már rejtőzködő, úgynevezett piszkos intervenció lesz, amelynek sem a célját, sem az eszközeit nem ismeri a közvélemény.

BRÜCKNER GERGELY

Közreműködött: Baka F. Zoltán

FRANKSZÉDÜLET

■ Sokáig emlékezni fogunk január 15-re – jósolja Sinkó Ottó, a Videoton Holding társ-vezérigazgatója, utalva a Svájci Nemzeti Bank (SNB) döntésére. Pedig a Videotonra csekély a frank erősödésének közvetlen hatása, hiszen a svájci devizában nincs sem hitelle, sem megtakarítása, sem bevétele, sem anyagbeszerzése. A közvetett hatás viszont igen jelentős. Egyrésztől magával rántotta a forintot és a zlotyt, mert felhívta a figyelmet ezen gazdaságok sérülékenységre. Ez a forintgyengülés Sinkó Ottó szerint tartós maradhat. Másrészt a környezet eddig is igen bizonytalan volt a dollár erősödése, az Európai Központi Bank közelgő mennyiségi lazítása, valamint az olajárzuhanás, illetve az ezekkel járó volatilitásnövekedés miatt.

A rendelkezés a Lehmann-csődnél jóval kisebb horderejű, de ez is egy mítoszt remélt le – értékelt a Videoton társ-vezérigazgatója. A hosszú távú gazdasági döntések halasztódhatnak, amíg a környezet meg nem nyugszik, ez pedig a vergődő EU-s gazdaságot még jobban visszavetheti. A frankhitelezésben érintett uniós országok – például Ausztria és Lengyelország – bel-

ső fogyasztása csökkenhet. A lassuló EU fékezi majd az eddigi motor, a hazai feldolgozóipar növekedését, így itthon GDP-bővülést legfeljebb a belföldi fogyasztás hozhat. Erre a reálbérek emelkedése miatt van esély, de a növekvő import rontja majd a külső egyensúlyt. „Összességében úgy vélem, 2013-14-et idéntől nyugodt békeéveknek tekintjük majd” – összegzi várakozásait Sinkó Ottó.

A jegybanki statisztika szerint utoljára 2012 második negyedévében volt érdemi vállalati hitelkihelyezés frankban. A korábbiak jelentős részét pedig a cégek forintalapúakra cserélhették az MNB Növekedési hitelprogramjának első körében. Az euró kurzusa viszont lényegében mindenkit érint, és nem hallottunk jelentős visszarendeződésre vonatkozó várakozást. Sőt, beszélünk olyan üzletemberrel is, aki már 350 forintos euróval tervez ez évre.

A szórakoztatóelektronikai cikkek-nél máris mutatkozik a forint gyengülésének drágító hatása – tudtuk meg Gál Judittól, az Auchan Magyarország kommunikációs igazgatójától. Erre nemcsak a forintgyengülés, hanem az euró dollárral szembeni hanyatlása is hatással van. Az exportőrök a mostanihoz hasonló helyzetek-

nek a tankönyvek szerint örülhetnek, ez még sincs mindig így. Losó József, a fagyasztott élelmiszereket gyártó Mirelite Mirsa Zrt. elnöke 5 százalékos árcsökkentéssel szeretne volna megörvendeztetni néhány közel-keleti vevőjét, mire azok közölték: a forint és az olajárak esése miatt legalább 20 százalékos diszkontot tartanak méltányosnak. Ebből is látszik: a partnerek napra készen követik az eseményeket, és nem egyértelmű, hogy sikerült realizálni a gyenge forintból fakadó előnyt. A másik oldalon viszont a csomagolóanyagok, alkatrészek euróhoz, dollárhoz kötött ára fixen emelkedik.

Az import drágulása miatt a beszállítói remények szerint a kereskedelmi társaságok jobban rászorulnak majd a forintban olcsóbb magyarországi termékekre. „Átmenetileg nagyobb lesz az a belföldi értékesítés lehetősége, de ez hamar kiegyenlítődik” – hűti a kedélyeket Éder Tamás, az Élelmiszer-feldolgozó Országos Szövetségének elnöke, a Bonafarm-csoport külkapcsolati igazgatója. Több olyan termékpálya is van – például ilyen a sertéshús – ahol erre az átmeneti előnyre sem számíthatnak a cégek.

HALASKA GÁBOR-SZIRMAI S. PÉTER